

ствием чего должно было стать закрепление данных положений нормами основной части Конституции Венгрии.

Негативное отношение Еврокомиссии и Совета Европы к принятым поправкам нашло свое выражение в неоднократных обращениях к правительству Венгрии не допустить отступления от европейских ценностей в конституционном строительстве и указанием на возможность, в случае если Венгрия не пойдет на сотрудничество в этих вопросах, применить санкции.

Позиция Еврокомиссии и Совета Европы в вопросе оценки ситуации, сложившейся в связи с принятием «четвертой» поправки к Конституции Венгрии, должны определиться окончательно после подготовки соответствующих заключений по данной поправке от Европейской комиссии за демократию через право (Венецианской комиссией) и соответствующих служб Европейской комиссии, что ожидается к середине июня 2013 года, и принятия Европейским парламентом резолюции «О ситуации с основными правами человека в Венгрии: стандарты и практика», также намеченного на июнь 2013 года (The European Commission reiterates its serious concerns over the Fourth Amendment to the Constitution of Hungary: European Commission Press release Brussels, 12 April 2013 [Электронный ресурс] / Режим доступа: [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-13-327\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-327_en.htm)).

Что же касается позиции венгерской стороны, то она опирается на тезис о том, что положения «четвертой» поправки к Конституции страны должны рассматриваться в контексте сложившейся после отмены Конституционным Судом Венгрии части «Переходных положений» Основного Закона страны ситуации, отвечают базовым европейским ценностям и не несут никакой угрозы принципу верховенства права и основным правам и свободам человека в Венгрии (Fourth Amendment to the Fundamental Law of Hungary and Technical Note [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-REF%282013%29014-e>).

**Назарко А.Т.**

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
асистент кафедри конституційного права*

## **КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЕЛИКИХ МІСТ УКРАЇНИ**

В усьому світі розвиток великих міст органічно не може здійснюватися у формі стихійного саморозвитку, адже занадто очевидними є конфлікти інтересів, великі відкритість і залежність від зовнішніх деструктивних впливів. Відтак розраховувати тільки на саморегулювання великих міст як складних систем у напрямі збалансованого та сталого розвитку не доводиться.

Основним документом територіального планування є генеральний план міста. Генеральний план міста з позицій містобудування – це насамперед структурований документ, що визначає перспективний територіальний розвиток міста та його основних системоутворюючих елементів, науково обґрунтована модель майбутнього просторового розвитку досліджуваної системи.

З правової точки зору генеральний план міста є основним юридичним документом, що визначає в інтересах населення та з урахуванням державних завдань напрямки та межі територіального розвитку міста, функціональне призначення та містобудівне зонування території, правила землекористування та забудови, принципи рішення щодо розташування об'єктів капітального будівництва для державних та місцевих потреб, транспортному обслуговуванню, інженерному забезпеченню та благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охороні природної й історико-культурної спадщини, черговості освоєння території.

Аналіз чинного містобудівного законодавства, що регулює порядок розробки та прийняття документів територіального планування, дозволяє зробити наступні висновки:

- генеральний план міста є основним містобудівним документом, оскільки він закріплює стратегію містобудівного розвитку міста та умови формування середовища життєдіяльності в ньому та дозволяє оцінювати перспективи розвитку міста;

- генеральний план міста має комплексний характер, тому що враховує соціально-економічні, екологічні та інші фактори розвитку території міста;

- генеральний план міста забезпечує стабільність, визначеність та передбачуваність розвитку території міста, захист публічних і приватних інтересів у ході створення нових та експлуатації існуючих об'єктів будівництва;

- генеральний план міста є обов'язковим для виконання всіма суб'єктами на всій території міста, включаючи органи місцевого самоврядування, нормативно-правовим актом, що забезпечує погодженість дій суб'єктів містобудівної діяльності у вирішенні питань містобудівного планування;

- реалізація генерального плану забезпечує при здійсненні містобудівної діяльності безпеку та сприятливі умови життєдіяльності людини, обмеження негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє середовище, охорону та раціональне використання природних ресурсів в інтересах сьогодення та майбутніх поколінь.

Варто окремо звернути увагу на функцію, яку виконує генеральний план населеного пункту як рішення місцевого самоврядування по здійсненню управління землею територіальної громади. Згідно зі ст. 142 Кон-

ституції України безпосереднім власником землі є територіальна громада. Органи місцевого самоврядування лише здійснюють управління нею, тобто у вирішенні питання про планування та забудови території місцеві ради діють як представники територіальної громади.

Відсутність документів територіального планування міста, як комплексної містобудівної стратегії розвитку, може привести не тільки до серйозної дезорганізації планування та забудови, погіршення середовища проживання та системи розселення, але і до збиткового розвитку економіки, нерозв'язаності багатьох соціальних проблем, вкрай небажаним екологічним процесам.

Відповідно до статті 14 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» саме до компетенції виконавчих органів сільських, селищних і міських рад у сфері містобудування належить «забезпечення в установленому законодавством порядку розробки і подання на затвердження відповідних рад місцевих містобудівних програм, генеральних планів, детальних планів, планів червоних ліній, місцевих правил забудови населених пунктів».

Таким чином, затверджений у вигляді рішення органу місцевого самоврядування генеральний план населеного пункту є актом органу місцевого самоврядування та документом нормативно-правового характеру, адже містить норми права, тобто правила поведінки, які встановлюють права та обов'язки осіб у регульованих суспільних відносинах певного виду.

Згідно п. 11 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування» органи місцевого самоврядування зобов'язані доводити ухвалені документи до відома населення. Разом з тим, дослідження, що проводилося Східно-Українським центром суспільних ініціатив (м. Луганськ), свідчить, що абсолютна більшість міст України протизаконно засекречує генеральні плани населених пунктів, що позбавляє міських жителів, яких налічується майже 32 млн, інформації про генеральні плани своїх міст (Більшість міст України засекречують свої генплани – дослідження [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://ua.glavred.info/archive/2010/02/01/184923-0.html>).

Засекречення генеральних планів великих міст суперечить чинному законодавству. Так, відповідно до п. ч. 4 ст. 30 Закону України «Про інформацію» до конфіденційної інформації не може бути віднесена інформація, доступ до якої, відповідно до законів України, не може бути обмеженим. Доступ до генеральних планів не повинен обмежуватися, оскільки стаття 30-2 Закону України «Про планування і забудову територій» зобов'язує органи місцевого самоврядування проводити його громадське обговорення, що неможливе без ознайомлення громадськості із ним. Закон України «Про планування і забудову територій» не лише не обмежує доступ до генплану міста, а навпаки, зобов'язує органи місцевого самоврядування поширювати його серед мешканців міста.

Ігнорування громадськості та відстороненість місцевої влади від населення можуть викликати негативні наслідки та конфлікти. Тому основою методу територіального планування та однією з необхідних умов його ефективності повинно бути залучення територіальних громад у процес прийняття генеральних планів та подальший контроль за їх виконанням.

**Кулі-Іванченко К. К.**

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
асистент кафедри конституційного права*

## **ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ЯК ПРАВОВА ОСНОВА ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАМОВЛЕННЯ**

Правовою основою для застосування механізму соціального замовлення в Україні, а саме для підтримки громадських організацій як виконавців соціального замовлення, можна знайти в Постановах Кабінету Міністрів України. Так, фінансова підтримка громадських організацій здійснюється відповідно до Постанов Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2004 року № 559 «Про затвердження Правил організації та проведення конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг» та від 12 жовтня 2011 р. № 1049 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених громадськими організаціями та творчими спілками, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка (далі-Порядок).»

Так, Правила (які затверджує Постанова КМУ № 559) закріплюють організаційні аспекти проведення конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг, а саме: 1) рішення про проведення конкурсу приймається органами місцевої влади після затвердження державного та місцевих бюджетів на відповідний рік; 2) у рішенні про проведення конкурсу обов'язково зазначається з певними обмеженнями, які підприємства, установи та організації можуть брати участь у конкурсі; на яких умовах фізичні особи надають соціальні послуги; 3) до складу конкурсної комісії можуть входити представники відповідних громадських об'єднань ветеранів та інвалідів, інших громадських організацій за їх згодою; 4) на підставі рішення конкурсної комісії з переможцями конкурсу укладається договір та ін.

Що стосується Постанови № 1049 від 12 жовтня 2011 р, то вона регламентує Порядок проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених громадськими організаціями та творчими спілками, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка. Так, конкурс проводиться у два етапи, у кінцевому результаті з переможцем укладається договір про виконання програми і надається фінансова підтримка за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів. Обов'язковою умовою договору є те, що громадська організація, творча спілка, визнана перемож-